

Bill Justinussen, formaður í Útnorðurráðnum fegnast um, at Arktiski Arbeðsbólkurin og Sjørður Skaale, formaður, tóku upp samvinnuna í Norðuratlantshavi í kjalarvørrinum á veðurlagsbroytingum í Arktis. Mynd Jan Müller/oljan.fo

Útnorðurlond eitt framtíðar samveldi og stórveldi

Jan Müller

24.04.2015 - 10:35

[Oljan.fo](http://oljan.fo)

Hóast londini í Útnorði í nógvum draga eina og somu línu, so restar enn nógv í, til at Føroyar, Ísland og Grønland kunnu fáa eina felags búskaparlíga styrki, at tey kunnu gerast eitt samveldi í Norðuratlantshavi við einum fóti í Arktis á jøvnum fœti við stórveldini Rusland, USA og Kanada. Men kunnu vit standa saman og samstarva við tí ómetaliga stóra tilfeingi vit eiga, so hómast stórir móguleikar í havsbrúnni. Tað heldur formaðurin í Útnorðurráðnum, Bill Justinussen. Hann er sannførdur um, eftir at hava luttikið á arktisku ráðstevnuni á Fólkatíngi í vikuni, at størri samstarv ikki bert innan Ríkisfelagsskapin men eisini í Útnorði er vegurin fram - eisini fyri Føroyar.

“Stóra luttøkan á hesi ráðstevnuni vísir, at áhugin fyri Arktis er ómetaliga stórur, og at hann økist alsamt, bæði politiskt, handilsliga og vinnuliga. Tað hevur kanska verið í so

lítið av kjøti á hesi beinagrindini, og tað er tað, sum man roynir at byggja uppá nú, nevniliga, hvar møguleikar latast upp eitt nú í kjalarvørrinum á veðurlagsbroytingum í Arktis.”

Ómetaliga stórt tilfeingi

Bill Justinussen sigur víðari, at øll vita, at tilfeingið er øgiligt, ikki minst tey stóru londini, Russland, USA og Kanada. Men vit smærru londini í arktiska økinum hava eina stóra uppgáva, og tað er at finna okkara egnu bein og okkara egnu støðu, fyrst og fremst at standa saman. Tað ger okkum eisini til eitt stórveldi saman við bæði Russlandi, USA og Kanada, um vit Útnorðurlond standa saman, og har kanska eisini saman við Noregi.

So eg haldi avgjørt, at hetta tiltakið kann vera við til at fáa okkum eitt nú innan fyri Ríkisfelagsskapin at finna saman um at standa saman.”

Høvuðsevnini á ráðstevnuni, sum Arktiski Arbeidsbólkurin á Fólkatíngi, skipaði fyri, snúði seg um tvær av vinnugreinunum, shipping og ferðavinnu. Bill Justinussen fylgdi framløgunum á ráðstevnuni við stórum áhuga og heldur, at tað er eingin ivi um, tá vit tosa um ferðavinnu, so kunnu vit marknaðarføra alt útnorðurøkið sum eitt fantastiskt ferðavinnuøki, ið er næstan ónomið av mannahond og sum hevur ein sera stóran áhuga kring allan heimin.

-Hava veðurlagsbroytingarnar í Arktis broytt og skapt nýggjar dagsskráir í tykkara arbeiði í Útnorðurráðnum?

“Tað er eingin ivi um tað. Nú hevur ráðið higartil mest tikið upp smærri mál í lokaløkjunum og kanska serstakliga innan mentan og mentanarligt samstarv. Men nú hava vit onkursvegna átikið okkum nógv størri og eisini minni kendar uppgávur, sum eisini snúgva seg um arktiskar spurningar, og tað kenna vit bara sum eina ábyrgd, at vit eisini politiskt flyta okkum inn í hetta øgiliga massiva og stóra økið, sum Arktis er - við tí hugburði, sum man eigur at hava. Føroyar eru eitt land í Arktis, og vit eiga so avgjørt okkara søgu og støðu har saman við Íslandi og Grønlandi.”

Øgiligir møguleikar í politiskum samstarvi

-Útnorðurráðið hevur kanska higartil mest verið ein viðfáningur í tí politiska arbeiðinum, men nú gera broytingarnar og møguleikarnir í Arktis bráðliga Ráðið til ein meira týðandi stovn!

“Eg haldi í hvussu er, at man kann hóma, at tað eru øgiligir møguleikar í politiskum samstarvi yvir um hesi trý londini, sum so kann flyta seg yvir á allar teir møguleikar, ið finnast í tilfeingisvinnuni í hesum velduga øki. Útnorðurráðið hevur ikki nakra serliga stóra skrivtovu og umsiting, og tí er uppgávan ómetaliga stór. Men áhugin hjá útnorðurpolitikarum fyri at finna felags fótafesti og strategiir, er ómetaliga stórur, og tað er tað vit royna at dyrka.”

-Hvat er mest týðandi førningurin tú fekst við tær frá hesi ráðstevnuni at brúka í tínum arbeiði í Útnorðurráðnum?

“Hetta fevndi so fyrst og fremst um vinnuna ella ein part av henni. Eitt sera gott initiativ hjá Sjúrða Skaale at taka vinnuna inn og greiða frá, hvørjir móguleikar eru vinnuliga í Arktis. Tað er framvegis tokutt at síggja, hvar teir størstu samstarvsmóguleikarnir liggja, og hvussu vit flyta okkum inn í samstørvini, men eg haldi, at vit hóma meira og meira, hvønn veg tað fer. M.a. ferðavinnan hevur gingið undan, og m.a. gjøgnum NATA felagsskapin funnið nakrar móguleikar at samstarva. Hvat viðvíkur teimum stóru økjunum so sum fiskivinnu, so halda vit framvegis kortini sera tætt á hondini og vilja ikki rættiliga flyta okkum, tí vit føla, at vit taka frá hvørjum øðrum, so skjótt vit tosa um at samstarva. Har haldi eg vit eiga at lyfta okkum langt upp frá og hyggja at heiminum og at Útnorðurøkinum og síggja, at har hava vit nógv at vinna við at standa saman inn í framtíðina. Men tað er eitt so ómetaliga stórt øki og sum flytur seg sera spakuliga.”

Fiskivinnan alfa og omega

Formaðurin í Útnorðurráðnum staðfestir, at fiskivinnan er alfa og omega hjá okkara londum.

“Tað tekur meira enn eitt ella 10 ár at flyta seg hartil, men tað er eingin ivi um, nú vit jú gera avtalar við EU og við umheimin hvør sær, og tað eg eri púra sannførdur um, at vóru vit meira taktisk og lögdu okkara handilspolitikk saman og fóru saman og gjørdu avtalar, so var sera nógv at vinna. So har stendur ein stór uppgáva fyri framman, og serliga politiskt er tað nógv, sum skal flytast fyri, at vit kunnu fáa tann vinningin, ið heilt víst finst við at samstarva.”

-Sær tú fyri tær í framtíðini, um vit kunnu samstarva meira í Útnorði við at troyta hesi stóru tilfeingi vit hava, at vit kunnu gerast nakað, sum líkist einum samveldi her í Norðuratlantshavi?

“Tann tankin hevur nógv mótstøðufólk, men eg haldi, at hetta er ein øgiliga spennandi tanki. Mentanarliga standa vit ikki langt frá hvørjum øðrum. Geografiskt gera vit tað enn. Serstakliga Grønland, sum ikki uppá nakran máta kann samanberast við Føroyar. Men við at tosa nógv saman, og við at læra betri at kenna hugsanarháttin hjá hvørjum øðrum alla tíðina gjøgnum útbúgvingarskipanina, gjøgnum útskipting av móguleikum millum vinnu og almenna umsiting, so trúgvi eg móguleikarnir í framtíðini fyri hetta økið eru sera stórir. Og at vit einaferð í framtíðini kunnu flyta okkum inn í eitt samveldi.

Ímynda tær hetta sum eitt samveldi við tí ófatiliga fiskatilfeingi og undirgrundartilfeingi og eisini tí ikki livandi tilfeingi á landi, serliga í Grønlandi. Um vit kundu lyft alt tað saman, so høvdu vit kunnað verið sterk.”

